

Un număr vechiu 27 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla. . . 45 lei
6 luni 20 „
3 luni 10 „
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98 —

S U M A R

— O chestiune de procedură de d-l judecător C. St. Bossie;

JURISPRUDENȚA :

— Curtea de Casație s. III: *Samuel Arie cu Dan Corbescu* (Cel ce dobândește prin gir un înscris căruia îi lipsește caracterul de schimb, nu poate avea beneficiul acțiunii cambiale.—Dacă la prima instanță s'a încercat o acțiune cambială, reclamantul nu o poate transforma în instanța de apel într-o acțiune ordinară comercială, pentru că ar lipsi pe adversar de beneficiul celor două grade de jurisdicție, cea ce oprește art. 327 Pr. civ.), cu o *Notă* de d-l *Trancu Iasi*;

— Trib. Bacău: *Elena C. Bulibașa cu C. M. Ungureanu* (Retragerea plângerii de către reclamant în materie de calomnie, e numai o renunțare la acțiunea privată și nu poate nici opri, nici suspenda exercițiul acțiunii publice).

Rezumatul Jurisprudenței Curții noastre de Casație

Casație s. I: No. 1: Recurs în casație.—Retragerea unui prim recurs făcut neregulat ca formă.—Dacă se mai poate face un al doilea recurs în aceeași cauză.—Condițiunea ce trebuie să intrinsească acest recurs; **No. 2:** Compunerea Curții de apel.—Judecarea unui incident cu 5 judecători.—Dacă același număr de judecători trebuie să judece și fondul.—Mijloace de apărare.—Dacă instanțele de fond sunt ținute a se pronunța și asupra mijloacelor coprinse în cererea de legare instanței, dar nesustinute oral; **No. 3:** Acțiune în revindicare.—Datoria instanței d; fond de a examina mai întâi mijloacele de apărare ale reclamantului și numai în urmă mijloacele de apărare ale părâtului;

Casație s. II: No. 1: Jurământ mincinos.—Dacă partea care l-a propus poate dovedi în instanța penală falsitatea lui; **No. 2:** Bancrută.—Croitor meseriaș.—Facerea unor fapte izolate de comerț.—Lipsa calității de comerciant.—Neexistența delictului; **No. 3:** Verificare de scripte.—Facerea ei de însăși instanța înaintea căreia s'a defăimat actul, fără a aștepta judecarea falsului.—Chestie lăsată la facultatea instanței, după împrejurări.—Art. 463 pr. penală; **No. 4:** Furt.—Cugetul de a-și lăsuși pe nedrept un lucru.—Constatarea acestui element al delictului prin alte expresii.—Hotărâre dată în apel.—Motivare.—Raportarea ei la hotărârea primei instanțe.—Art. 306 c. penal; **No. 5:** Mărturisire.—Materie penală.—Minor.—Puterea ei probatorie; **No. 6:** Hotărâre penală.—Delict.—Neînserarea textului aplicat.—Lipsă de nulitate.—Art. 191 pr. penală; **No. 7:** Calomnie prin foi volante imprimate.—Trimiterea lor prin posta la diferite persoane.—Competința Curții cu jurați.—Art. 105 din Constituție; **No. 8:** Casare.—Efectele ei.—Materie penală.—Competința instanței de trimitere.—Delict de presă.—Neprezentarea delictivității.—Condamnare la despăgubiri de către Curte.—Opoziție din partea delictivului.—Prezentarea lui.—Dreptul comisie juraților a se pronunța asupra culpabilității și despăgubirilor.—Art. 383, 431, 433, 437, 483 pr. penală și art. 105 din Constituție;

Casație s. III: No. 1: Patente.—Bancher.—Taxa de 5% asupra veniului net.—Condiția de a fi făcut declarația cu 6 luni înainte de începerea anului bugetar.—Art. 4 al. 2 l. patentelor; **No. 2:** Taxe comunale.—Taxe de canal în folosul comunei Iași.—Inființarea ei prin legea din Martie 1912.—Aplicarea ei în viitor, iar nu și pe trecut.—Neretocivitatea legii; **No. 3:** Pensie.—Reangajații în armată.—Cumularea timpului servit ca atare, cu timpul servit în funcții civile.—Art. 6 § 3 și 8 din legea pentru pensiunile reangajaților în armată, din 19 Ianuarie 1912.

O chestiune de procedură

Conform art. 68 din legea judecătorilor de ocoale combinat cu art. 66, 95 al. ultim și 99 ultimul alineat din aceeași lege, procesele-verbale pentru înmânarea copiilor de reclamațiune, pentru comunicarea cărților de judecată precum și sesizărilor tribunalului pronunțate asupra unor atare cărți de judecată, precum și pentru înmânarea actițiilor atâtea în afacerile dela judecătoria cât și acelea ce vin înaintea tribunalului în apel sau în recurs, în toate aceste cazuri în comunele rurale procesul-verbal se va întocmi de către notar, jandarm sau factorul postal, însă cu asistența a doi martori care să nu fie în serviciul Poliției sau a Primăriei respective, adăugând tot art. 68, mai sus menționat, în alineatul său final că procesele-verbale astfel întocmite fac dovadă de cele cuprinse în ele până la înscrierea în fals.

Se întâmplă însă de foarte multe ori că fie ambii, fie numai unul din cei doi martori asistenți din procesul-verbal dresat în cazurile de mai sus, să fie în serviciul Primăriei, în care caz dovedindu-se aceasta, se pune chestiunea de a se ști dacă un atare proces-verbal este nul sau dacă nu cumva poate să facă dovadă de cele cuprinse în el până la proba contrarie.

Mai înainte de a răspunde la chestiunea aceasta vom observa că în textul art. 68 mai sus reprodușt stipulându-se că în comunele rurale procesul-verbal dresat de agentul competent să fie alcătuit în asistența a doi martori care să nu fie nici în serviciul Primăriei respective și nici în acel al Poliției, urmează a lua acest de pe urmă cuvânt în înțelesul ce i se poate atribui în o comună rurală, adică în sensul de poliție judf ciară, de poliția drumurilor, a țarinelor etc., astfel că tot ce voi avea onoarea a discuta cu privire la cazul când martorii asistenți ar fi în serviciul Primăriei se va putea aplica foarte bine și în cazul în care martorii asistenți ar fi în serviciul Poliției comunei rurale respective.

Reîntorcându-ne la cele de mai sus vom spune că chestiunea martorilor asistenți care la data semnării procesului-verbal erau în serviciul Primăriei, respective, o atare chestiune se prezintă foarte des spre rezolvare cu ociziunea judecării contestațiilor la executarea sesizărilor pronunțate de tribunale în apelurile sau recursurile contra cărților de judecată

invocându-se în asemenea cazuri ca motiv de contestație împrejurarea de mai sus, adică că procesul-verbal de îndeplinirea ultimului act de procedură în comunele rurale este semnat de doi martori care la data semnării erau ambii sau unul din ei, în serviciul Primăriei respective, ceea ce ar avea de consecință nulitatea procesului-verbal și prin urmare și anularea tuturor lucrărilor posteroare actului care a dat naștere la acea nulitate. Această opinie este împărtășită de oparte din d-nii judecători.

Îmi permit a fi de părere contrară și cred că în atare cazuri procesul-verbal nu e nul, ci face dovadă de cele cuprinse în el până la proba contrară. Nimeni nu contestă că în cazul de mai sus nu mai este nevoie de înscrierea în fals spre a doborî un atare proces-verbal, dar de aci și până a-l declara nul, e cred a merge prea departe și a decretă o nulitate ce de nicăeri nu rezultă.

Spre a ne convinge de adevăr să mergem la codul de procedură civilă spre a vedea în ce anume cazuri un act de procedură este nul pentru vîșii de formă, căci e știut că nulitățile sunt de strictă interpretare și nu sunt lăsate la discreția judecătorului în ceea ce privește pronunțarea lor (*aucune des nullités n'est comminatoire*).¹⁾ Regulele generale privitoare la nulitatea actelor de procedură fiind cuprinse în art. 735, 736 și 737 din codul de procedură civilă, urmează a se aplica aceste texte de lege și în privința actelor de procedură care se îndeplinesc conform legei judecătorilor de ocoale, care ca lege specială neconștinând vre-o dispozițiune privitoare la nulitatea unor asemenea acte, urmează a se aplica dreptul comun, adică codul de procedură civilă, unde prin textele mai sus menționate se tratează în mod special materia nulităților.

Și ce se spune art. 735 mai sus menționat? Spune următoarele:

Se va declara nul, sub condițiile arătate la vale, orice act de procedură făcut cu încălcarea acestei legi:

- 1) Dacă actul este făcut de un magistrat sau ofițer judecătoresc necompetente;
- 2) Dacă încălcarea formei a pricinuit părței care o invoacă o vătămare pe care nu o poate îndrepta decât anulând actul;
- 3) Dacă nulitatea actului este formal pronunțată de lege.

Să vedem acum dacă nulitatea unui proces-verbal dresat în împrejurările mai sus arătate și semnat de doi martori, care ambii sau numai unul din ei era în serviciul Primăriei respective, dacă o atare nulitate poate sau nu să fie cuprinsă în vre-unul din cazurile prevăzute de art. 735 din procedura civilă?

În primul aliniat al acelu text de lege nu poate fi cuprinsă o atare nulitate, de oarece în chestiunea care ne preocupă nu e vorba de vre-un act de procedură dresat de un magistrat sau ofițer judecătoresc necompetente, ci e vorba pur și simplu de faptul că cei doi martori asistenți sau numai unul din ei, era în serviciul Primăriei atunci când a semnat procesul-verbal dresat de către notarul

competinte, sau de către jandarm sau factorul poștal, funcționari pe deplin competenți în această materie. Desigur dacă un atare proces-verbal ar fi dresat de către un ofițer judecătoresc necompetente, într'un atare caz am fi în sfera primului aliniat al art. 735 și procesul-verbal ar fi nul, pe câtă vreme însă tot viciul actului se reduce la aceea că unul sau ambii martori asistenți — care desigur că nu pot fi considerați ca ofițeri judecătorești în sensul legei de procedură — erau în serviciul Primăriei la data semnării, nu se poate, cred, susține cum că nulitatea procesului verbal ar putea fi cuprinsă în acest prim aliniat.

În aliniatul al doilea a art. 735 mai sus menționat iarăși cred că nu poate fi cuprinsă o atare nulitate, deoarece simplul fapt că cei doi martori asistenți erau la data semnării procesului-verbal în serviciul Primăriei, o atare împrejurare e cu totul inofensivă și nu poate aduce cuiva nici vătămare și nici folos, precu n bunăoară în materie de autentificare nu pot avea și nici nu ar fi vre-o rațiune ca să aibă vre o influență asupra valabilității actului faptul că cei doi martori prin care s'ar stabilit identitatea părților contractante, ar fi sau nu funcționari publici. Înțeleg ca prin călcarea altor forme de procedură să se poată pricinui vre-uneia din părțile litigante o vătămare oarecare pe care să nu o poată îndrepta decât anulând actul, bunăoară când din procesul-verbal ar rezultă că citațiunea sau copia după hotărâre sau vre-un alt act de procedură s'a dat unui servitor al persoanei vizate prin acel act, fără însă a se menționa dacă acea persoană a fost sau nu găsilă acasă. Într'un asemenea caz, precum și în altele s'milare, desigur că partea interesată poate suferi o vătămare din călcarea formelor de procedură, așa că pe baza alin. II mai sus menționat, actul de procedură va fi nul dacă vătămarea nu se poate îndrepta altfel decât anulând actul, fiind iarăși cert că chiar într'un asemenea caz actul de procedură nu se va anula pe căile extraordinare de atac a hotărârilor, decât numai dacă partea interesată s'ar găsi în imposibilitate de a obține anularea pe căile ordinare de atac, căci dacă bunăoară partea vătămată avea deschisă calea apelului contra hotărârei pusă în executare, nu poate recurge la calea extraordinară a contestațiunei, deoarece vătămarea ce i s'a adus prin regularitatea actului de procedură se putea îndrepta pe calea ordinară a apelului²⁾.

S'ar mai putea da și alte exemple în care călcarea formeii să poată pricinui părței o vătămare, însă în niciun caz o atare vătămare nu va putea rezultă din împrejurări inofensive, astfel precum cred că e aceea privitoare la faptul că cei doi martori asistenți sau unul din ei, erau sau nu în serviciul Primăriei respective. Cred deci că nulitatea procesului-verbal nu poate fi cuprinsă nici în acest aliniat.

Mai rămâne aliniatul al treilea în care desigur că nu poate fi cuprinsă nulitatea susținută în părerea adversă, fiind cert că o atare nulitate nu e formal pronunțată de lege.

Rezultă deci că nulitatea aceasta e în afară de textul art. 735 din pr. civilă, în care tratându-se

¹⁾ I. Gh. Sandulescu-Nănoaveanu: «Explicațiunea codului de procedură civilă» pag. 1427.

²⁾ A se vedea diverse decizii în *Em. Dan*: «Codul de procedură civilă adnotat» pag. 849 No. 6.

materia nulităților actelor de procedură se indică cazurile în care asemenea acte urmează a se declara nule.

Dar să vedem dacă nu cumva o atare nulitate ar rezulta din vre-un alt text de lege sau măcar din principiile stabilite de către doctrină sau jurisprudență. În adevăr observăm în primul rând că din art. 736 din pr. civilă rezultă că legiuitorul nostru a consacrat prin lege deosebirea între nulități de ordine publică și între acelea de ordine privată, sau cum se spune în doctrină, între nulitățile absolute și relative, deosebire bazată pe criteriul interesului public sau al celui privat, adică după cum sunt în joc interese particulare sau interese care să vizeze ordinea publică³⁾. Doctrina stabilește anume deosebiri între unele și altele, deosebiri din care voi menționa numai pe aceea că nulitățile relative sau de ordine privată nu pot fi opuse decât de partea în favoarea căreia legea le-a admis și care poate renunța la ele, fie în mod expres, fie în mod tacit, nulități din care unele sunt expres prevăzute de lege, iar altele rezultă din prejudiciul pe care îl cauzează părții călcarea unei forme de procedură, prejudiciu pe care partea nu-l poate repara decât anulând actul, pe când nulitățile absolute sau de ordine publică pot fi invocate de ambele părți și chiar de către judecător din oficiu în caz de tăcerea părților, precum și de către Ministerul Public în cazurile în care este chemat a lua concluziuni, fie ca parte principală, fie ca partea alăturată, nulități la care deci nu se poate renunța și din care unele sunt expres prevăzute de lege, iar altele fără a fi anume specificate de lege sunt totuși în mod virtual cuprinse sub această sancțiune, fiind lăsat la aprecierea judecătorului spre a stabili dacă natura formei ce trebuie îndeplinită nu cumva privește ordinea publică, în care de pe urmă caz. judecătorul trebuie să pronunțe nulitatea, indiferent dacă s'a cauzat sau nu cuiva vre-un prejudiciu⁴⁾.

Făcând abstracție de celelalte deosebiri stabilite tot de către doctrină⁵⁾ asupra acestor nulități și oprindu-ne la deosebirea mai sus arătată să ne întrebăm dacă nu cumva împrejurarea că procesul-verbal este semnat, contrar textului de lege, de către doi martori care erau în serviciul Primăriei, adică un atare fapt nu dă loc la un viciu de formă care atingând ordinea publică să atragă dela sine nulitatea procesului-verbal, în afară de orice prejudiciu și în afară de faptul dacă o atare nulitate este sau nu expres prevăzută de lege. Cred că prin viciul de formă de mai sus nu se calcă vre-o dispozițiune de ordine publică. Căci ce se înțelege prin „ordinea publică”? Legea nedefinind-o, urmează a recurge în această privință la doctrină și jurisprudență unde vom găsi diverse definiții, care toate par a ajunge la concluziunea că prin dispozițiunile de ordine publică se înțeleg toate acelea care privesc direct sau indirect organizarea societății, bunăoară dispozițiunile care se referă la dreptul public adică care reglementează organizarea și

atribuțiunile diferitelor puteri și a agenților lor, precum și drepturile și obligațiunile particularilor în materie politică, în materie de impozite, de serviciu militar etc.⁶⁾. Și desigur că numai legile de drept public, dar și acelea de drept privat, pot interesa ordinea publică, ori de câte ori vre-o dispozițiune din aceste de pe urmă legi este bazată pe o considerație de interes general care s'ar găsi compromis dacă particularii ar avea libertatea de a împedea aplicarea acelei dispozițiuni de lege, precum bunăoară sunt dispozițiunile de drept privat care reglementează starea și capacitatea persoanelor, sau acelea care organizează proprietatea precum și alte deasemenea dispozițiuni⁷⁾.

Revenind la chestiunea noastră să ne întrebăm din nou dacă viciul de procedură de mai sus atinge sau nu vre-o chestiune de ordine publică. în autori se dau ca exemple de nulități de ordine publică în materie de procedură, acelea bunăoară a actelor făcute în zilele de sărbători legale sau în timpul nopții sau actele de procedură făcute de către un ofițer judecătoresc necompetent⁸⁾. În speța noastră actul de procedură, adică procesul-verbal, fiind dresat de un funcționar competent și neavând alt viciu decât acela că martorii asistenți, sau unul din ei, erau la data semnării în serviciul Primăriei respective, mă întreb întrucât oare prin călcarea unei atare forme s'a atins ordinea publică? înțeleg că atunci când se îndeplinește un act de procedură de către un funcționar necompetent *ratione materiae* sau chiar și atunci când funcționarul fiind competent îndeplinește însă actul de procedură în o zi de sărbătoare legală, sau în timpul nopții, de și în aceste două de pe urmă cazuri, precum am văzut mai sus, chestiunea e discutată, înțeleg totuși că în asemenea cazuri să se poată spune că s'a atins ordinea publică deoarece intențiunea legiuitorului atunci când a creat asemenea agenți judecătorești, a fost probabil acea de a le atribui o competență determinată exercitabilă în anumite condițiuni, așa că din momentul în care un asemenea funcționar instrumentează în afară de sfera atribuțiilor sale (*necompetența ratione materiae*), sau instrumentează în cuprinsul unui alt ocol de jurisdicție, sau în alte zile și la alte ore decât acelea permise de lege, în toate aceste cazuri funcționarul eșind din sfera competenței sale, actul ce drează să fie izbit de nulitate, fie pe baza art. 735 al. I pr. civilă, ca unul ce intră în categoria actelor de procedură îndeplinite de un funcționar necompetent, fie ca atingând o dispozițiune de or-

³⁾ D. Alexandresco: «Dreptul civil român» I ed. II pag. 224 și urm. M. Planiol «Traité de droit civil» I ed. V, No. 291.

⁴⁾ M. Planiol op. cit. No. 291.

⁵⁾ E. Garsonnet op. cit. No. 503. C. Botez: «Noul cod de ședință al judecătorului de ocol» pag. 868 și urm. Cu privire la aceste exemple, în doctrină e necontestat că necompetența *ratione materiae* a magistratului sau a ofițerului judecătoresc e de ordine publică și ca atare anulează dela sine actul de procedură; în ceoace privește însă necompetența *ratione loci* adică acea care rezultă din jurisdicția teritorială a ofițerului care a instrumentat, precum și în ceoace privește necompetența funcționarului din cauza timpului în care a îndeplinit forma de procedură, bunăoară în o zi de sărbătoare legală, sau înainte de ora 8 dimineața sau după ora 6 seara (art. 385, 386 pr. civilă), în aceste două de pe urmă cazuri sunt autori cari susțin că necompetența funcționarului și deci și nulitatea actului este numai relativă, adică nu e de ordin public și ca atare se poate acoperi prin tăcerea părților. În acest sens Gh. Gh. Tocilescu op. cit. pag. 26 și urm. Contra C. Botez op. cit. pag. 868 și urm.

³⁾ E. Garsonnet «Traité de procédure» II ed. II No. 503 pag. 184. Gh. Gh. Tocilescu «Curs de procedură civilă» II p-tea III pag. 36 și urm.

⁴⁾ Em. Dan op. cit. pag. 848 No. I și 2.

⁵⁾ A se se vedea E. Garsonnet: op. cit. pag. 184 și urm. Gh. Gh. Tocilescu op. cit. pag. 36 și urm.

dine publică⁹⁾. Dar să clasificăm printre dispozițiile de ordine publică o formalitate ca cea prevăzută de art. 68 din legea judec. de ocoale în ceea ce privește martorii din procesele-verbale dresate în comune rurale, în sensul ca asemenea martori să nu fie în serviciul Primăriei, cu consecința în caz de abateră ca acel proces-verbal să fie nul și să ar fi dresat de un funcționar competent și de și s'ar fi îndeplinit toate celelalte forme de procedură, cred că o atare clasificare nu ar fi potrivită, neexistând în cauză vre-un motiv care să ne determine a spune că s'a atins într-o câțiva ordine publică. E necontestat că legiuitorul judecătorilor de ocoale a avut în vedere anume motive practice când a înscris în lege formalitatea de mai sus, vroid desigur a obliga pe agenții judecătorești de a da mai multă atenție îndeplinirii de procedură în comunele rurale, precum deasemenea tot atât de necontestat este că același legiuitor a avut în vedere tot o serie de motive practice când în aceeași lege a înscris și alte formalități, bunăoară aceea ca să se redacteze cartea de judecată cel mai târziu în termen de 5 zile dela pronunțare sau aceea prin care se dispune (art. 92) că în cazul în care cartea de judecată nu poate fi redactată în momentul chiar al pronunțării, dispozitivul ei să fie subscris de judecător și contrasemnat de greșier *deodată cu pronunțarea*, totuși cred că precum în cele două de pe urmă cazuri nu s'ar putea susține că lipsa pur și simplu a îndeplinirii unor atare forme, prin faptul că cartea de judecată s'ar redacta după 5 zile dela pronunțare sau că dispozitivul s'ar subscrice și contrasemna a doua zi sau a treia zi dela pronunțare, ar lovi în ordinea publică și ca atare ar trage dela sine nulitatea cărții de judecată, tot astfel și în speța noastră cred că nu s'ar putea susține cum că faptul că cei doi martori, sau unul din ei, erau la data semnării în serviciul Primăriei respective, că un atare fapt ar putea fi de natură a lovi în ordinea publică spre a atrage dela sine nulitatea procesului-verbal. În caz contrar ar trebui ca toate dispozițiile de procedură care nu sunt prevăzute cu o sancțiune expresă, să le decretăm ca fiind de ordine publică și să anulăm toate acele prin care s'ar contraveni la ele, teorie desigur prea riguroasă spre a putea fi susținută în mod temeinic.

Cu un cuvânt cred că viciul de formă de mai sus nu e de natură prin el însuși de a atinge întrucâtva ordinea publică spre a putea da loc la o nulitate absolută a actului de procedură, neputând da loc nici chiar la o nulitate relativă, precum am văzut din cele mai sus expuse și precum vom vedea din cele ce voi avea onoarea a arăta mai jos.

Dar în doctrină, din punctul de vedere al actelor de procedură, se mai face deosebirea între formalitățile *substanțiale* sau *esențiale* și între acelea *secundare* sau *accesorii*, înțelegându-se prin formalități substanțiale acelea care sunt indispensabile valabilității actului, adică acelea care imprimă actului caracterul pe care trebuie să-l aibă, în așa fel în cât dacă o atare formalitate a fost omisă, actul nu mai poate fi considerat ca atare, iar prin formalități secundare înțelegându-se acelea care fără a imprimă actului caracterul pe care trebuie să-l

aibă, prezintă totuși oarecare utilitate pentru act¹⁰⁾. Bunăoară un act de procedură desemnat de către agentul judecătorec care l-a dresat, sau o citație în care nu se indică fie numele și pronumele vechenele din părți, fie obiectul procesului, fie instanța judecătorească înaintea căreia trebuie a se înfățișa părțile etc., pentru asemenea acte de procedură se arată în doctrină că fiind făcute cu călcarea unor forme substanțiale urmează că sunt nule, chiar dacă nulitatea lor nu este expres prevăzută, fiind vorba în asemenea cazuri de o nulitate virtuală sau tacită, care rezultă din spiritul legii. Dacă însă prin facerea actului de procedură se calcă o formalitate secundară, a tul nu e nul decât în cazurile anume prevăzute de lege; astfel deși art. 326 pr. civilă dispune că la petiția de apel să se alătureze o copie după hotărârea apelată sau după dispozitivul acelei hotărâri, totuși în lipsă de un text de lege apelul nu ar fi nul prin simplul fapt că s'ar omite o atare formalitate secundară.

Această deosebire stabilită de către doctrină fiind necontestată să vedem dacă formalitatea conform căreia cei doi martori asistenți să nu fie în serviciul Primăriei respective, e o formalitate substanțială sau nu. Cred că răspunsul nu poate fi decât negativ, de oarece o atare formalitate departe de a fi din acelea care să imprime actului caracterul pe care trebuie să-l aibă, e din contra una din cele mai inofensive formalități din câte cunosc, atât de inofensivă în cât chiar partea interesată nu o observă de cele mai multe ori decât... în ziua judecării contestației sale! Bunăoară un sătean este citat în judecarea opozițiunii ce făcuse dânsul contra sentinței pronunțate de Tribunal în recurs asupra unei cărți de judecată penală. Citația făcută cu toate formele cerute de lege este înmănată săteanului de către notarul comunei respective în o zi permisă și la o oră legală, funcționar care găsind acasă pe sătean îi predă citația, însă săteanul declarând că nu poate semna dova de primire, notarul încheie un proces-verbal constatând întreaga operațiune de mai sus, proces-verbal pe care îl încheie în ziua a doua, care însă în acel timp erau în serviciul Primăriei respective. Ei bine, într'un atare caz mai e oare nevoie să se mai îndeplinească vre-o altă formă de procedură și nu sunt oare suficiente formele de mai sus spre a pune pe sătean în situațiunea de a cunoaște termenul de înfățișare a judecării sale? Cred că din punct de vedere al rațiunii practice numai e nevoie de o altă formă. Dar în drept ca și în filosofia lui Kant, pe lângă rațiunea practică, mai este și cea teoretică, pe baza căreia în exemplul de mai sus, totul trebuie să cadă, cu un cuvânt săteanul care a luat conștiință de termen trebuie să-l declarăm că a fost în imposibilitate de a cunoaște termenul de înfățișare, și această pentru ce? Pentru că notarul care a dresat procesul-verbal ar fi incompetent *ratione materiae vel loci*? Nicidreum. Pentru că citația s'ar fi înmănată după ora 6 seara sau înainte de ora 8 dimineața sau în vre-o zi de sârbătoare legală? Nici aceasta. Pentru că s'ar fi omis în citație vre-o formalitate din acelea care să provoace cel mai mic neajuns perso-

¹⁰⁾ Glasson et Colmet-Daage: «Précis de procédure-civile» I ed. II No. 21. E. Garsonnet op. cit. No. 501. Gh. Gh. Tocilescu op. cit. pag. 34.

⁹⁾ C. Botez op. cit. pag. 870.

nei citate? Nici aceasta. Pentru că s'ar fi omis vre-o formă prevăzută sub sancțiunea expresă a nulității? Nici aceasta. Pentru că în înmânarea citației nu s'ar fi observat vre-o rânduială care să poată aduce celui citat vre-o vătămare? Nici aceasta. Dar atunci pentru care motiv s'ă anulăm un atare proces-verbal? Pentru motivul pur și simplu că cei doi martori asistenți, sau unul din ei, erau în serviciul Primăriei respective la data semnării actului. De sigur că într-un atare caz s'a omis o formă cerută de lege, dar de aci și până a o califica de substanțială în așa grad în cât numai prin simplul fapt al unei atare omisiuni să se anuleze întregul proces-verbal și toate celelalte lucrări, cred că se merge prea departe, cu atât mai departe cu cât nu văd vre-un motiv pe care s'ar putea baza o atare nulitate, căci dacă până și o atare inofensivă formă s'ar califica de substanțială, atunci va trebui să calificăm tot astfel și pe toate celelalte formalități de procedură, nemai putând exista vre-una secundară, urmând a se anula toate actele prin care s'ar contraveni până și la cea mai neînsemnată formă de procedură, ceea ce ar face superfluu atât art. 735 și urm. din procedura civilă, cât și celelalte principii de drept cu privire la materia nulităților.

Eu unul cred că o atare formalitate nu e căuși de puțin substanțială, așa că încălcarea ei nu poate să atragă *ipso jure* nulitatea actului

Dar în doctrina franceză se mai face deosebirea din punctul de vedere al nulităților de procedură, între dispozițiuni *imperative* și acelea *prohibitive*, susținându-se că încălcarea unei dispozițiuni imperative nu atrage nulitatea actului de cât în cazul în care nulitatea este expres prevăzută de lege, pe când încălcarea unei dispozițiuni prohibitive atrage în mod implicit nulitatea actului ¹⁴⁾.

În favoarea teoriei nulității actelor de procedură întocmite prin încălcarea unei dispozițiuni prohibitive se invoacă în primul rând maxima din Dreptul Roman (cod. just.): *Generaliter imperamus ut ea quae lege fieri prohibentur, etc.* mai invocându-se și maxima din vechiul drept francez formulată de către Dumoulin: *la particula negativa praeposita verbo potest, etc.*, susținându-se de asemenea că a decide în alt sens ar însemna că legile prohibitive să fie lipsite de orice sancțiune, și în fine că teoria contrarie neputându-se susține în Dreptul civil, nu se poate susține nici în Procedura civilă ¹⁵⁾.

S'a spus însă cu drept cuvânt că dacă o atare deosebire, din punctul de vedere al nulităților de procedură, între dispozițiunile imperative și acelea prohibitive își poate avea rațiunea de a fi în Franța unde art. 1030 din Codul de Procedură civilă ¹⁶⁾ nu spune în materie de nulități de cât următoarele:

«Aucun exploit ou acte de procédure ne pourra être déclaré nul, si la nullité n'en est pas formellement prononcée par la loi» după ce prin art. anterior 1029 spusese că «aucunes des nullités, amendes et déchéances prononcées dans le présent Code, n'est comminatoire; și unde cele două maxime mai

sus menționate s'a putut poate păstra, deși chiar și în Franța unii autori susțin, contrar teoriei de mai sus, că nici o nulitate nu se poate pronunța dacă nu este expres prevăzută de lege ¹⁴⁾ în legislațiunea noastră de Procedură însă o atare teorie nu se poate susține.

În primul rând s'a observat că cele două maxime de mai sus, nu au trecut în Dreptul nostru, care este străin de ele; în al doilea rând legiuitorul nostru tratând materia nulităților de procedură în art. 735, 736 și 737 mai sus menționate a prescris în mod limitativ cele trei cazuri în care se va putea declara nul un act de procedură, cazuri printre care nu se vede figurând și distincțiunea stabilită de Doctrina franceză între legile imperative și acelea prohibitive; în al treilea rând, împrejurarea că deosebirea aceasta se aplică în materie de drept civil, nu poate fi un motiv spre a fi aplicată numai decât și în Procedura civilă, unde, cel puțin în acea a noastră, materia nulităților de procedură este tratată în mod aproape complet în textele mai sus notate, texte care de sigur că nu se aplică de cât actelor de procedură ¹⁵⁾. Dar în afară de toate acestea, la noi o atare deosebire e și de prisos față de alineatul II al art. 735 mai sus menționat, conform căruia se declară nul orice act de procedură dacă călcarea vre-unei dispozițiuni *fie imperative, fie prohibitive*, a pricinuit părții vre-o vătămare pe care nu o poate îndreptă de cât anulând actul, ceea ce ne face să vedem că în legislațiunea noastră de Procedură nu e pericol că dispozițiunile prohibitive ar fi expuse să rămână fără nici o sancțiune ¹⁶⁾.

Dar făcând abstracție de cele de mai sus, să admitem sub formă de ipoteză că o atare deosebire ar exista și în legislațiunea noastră, caz în care ne-am întrebată dacă formalitatea prevăzută de art. 68 al. 5 din legea judecătorilor de ocoale, *astfel precum e formulată de acest text de lege*, conține o dispozițiune imperativă sau prohibitivă.

Cred că după modul cum este redactat textul legii, dispozițiunea ce el conține este imperativă așa că după principiile stabilite de către Doctrină, călcarea unei atare dispozițiuni nu atrage nulitatea actului, întru cât, lucru necontestat, o atare nulitate nu este expres prevăzută de vre-un text de lege. Dacă bunăoară s'ar fi spus în lege că procesul-verbal *nu se va primi* de judecată atunci când se va constata că cei doi martori asistenți, sau unul din ei, erau în serviciul Primăriei respective, sau dacă s'ar fi spus că procesul-verbal *nu se va putea face* de cât dacă cei doi martori, etc. sau *nu va avea tărie în justiție*, sau în fine dacă s'ar fi uzat de vre-o altă expresie ¹⁷⁾ care să evdențieze intențiunea legiuitorului de a imprimă acelei dispozițiuni un caracter prohibitiv, precum bunăoară un atare caracter apare în mod evident în art. 73 al. 2 din legea judecătorilor de ocoale sau în art. 76 al. 7 din aceeași lege, sau și în alte articole în care e necontestat că textul legii conține o dispozițiune prohibitivă, în atare cazuri conform celor susținite de Doctrina franceză, ar fi urmat ca procesul-verbal

¹⁴⁾ E. Garsonnet, op. cit. No. 502.

¹⁵⁾ E. Garsonnet, op. cit. No. 502.

¹⁶⁾ Def. Gh. Gh. Tocilescu spunea la cursul său de Procedură Civilă, predat la Facultatea de Drept din București, că Franzezii au posedă un Cod de Procedură Civilă la înălțimea civilizațiunei lor.

¹⁴⁾ În acest sens Toullier citat în E. Garsonnet op, cit. p. 183 nota 11.

¹⁵⁾ Gh. Gh. Tocilescu, op. cit. pag. 31 și urm.

¹⁶⁾ Gh. Gh. Tocilescu, op. cit. pag. 32.

¹⁷⁾ A se vedea Gh. Tocilescu, op. cit. No. 15 pag. 30.

să fie nul. Cum însă din modul cum e redactat art. 68 al. 5 mai sus notat rezultând că conține în el o dispozițiune imperativă, urmează după aceleași principii de a nu se putea declara nul procesul-verbal în lipsă de un text expres care să prevadă o atare nulitate.

Din toate cele de mai sus reeșă cred că nulitatea susținută în părerea adversă nu rezultă nici din vre-un text de lege și nici măcar din principiile stabilite de Doctrină.

Sub raportul jurisprudenței nu cunosc vre-un caz — posibil însă să existe — în care Curtea de Casație să se fi pronunțat asupra chestiunii de mai sus. S'a prezentat însă înaintea înaltei curți o speță, care cred că prezintă asemănare cu cea a noastră. Și anume există în codul silvic — în care de altfel găsim dispozițiuni atât de fond cât și de procedură — există zic în acel cod art. 78 care în alin. II dispune că în cazuri de flagrant-delicț agentul silvic constatând faptul să încheie un proces-verbal semnat de dânsul, de delinquent *precum și de doi martori*, iar prin art. 82 se arată că *procese-verbale de constatare în cazurile de flagrant-delicț fac probă deplină până la înscrierea în fals*. Dar dacă în caz de flagrant-delicț procesul-verbal dresat de agentul silvic nu e semnat și de doi martori, un atare proces-verbal e nul? Chestiunea a venit înaintea Curții de Casație s-și-a care¹⁸⁾ a decis că în un atare caz procesul-verbal de flagrant-delicț silvic nefiind semnat și de doi martori, nu e nul, *nulitatea nefiind prevăzută de lege*, însă nu mai are forța de a fi crezut până la înscrierea în fals, putând fi combătut prin proba contrară. Asupra aceleiași chestiuni și în același sens s'a pronunțat și d-l profesor I. Tanoviceanu în o adnotație asupra unei hotărâri a Tribunalului Olt¹⁹⁾, menționând și d-sa sus citata decizie a Curții de Casație și neadmițând părerea tribunalului care susținuse și argumentase că în atare caz procesul-verbal de flagrant-delicț silvic este nul pentru motivul că forma legală ce nu se observase (cei doi martori) fiind o condiție esențială cerută pentru existența actului, lipsa unei atare forme ar atrage nulitatea actului.

Cred că dacă în cazul de mai sus din codul-silvic s'a decis și susținut că lipsa celor doi martori din procesul-verbal nu poate să atragă nulitatea actului, de și până la un punct art. 82 ultimul alineat din același cod pune principiul că procesele-verbale de flagrant-delicț pot fi anulate pentru vicii de formă, cu atât mai puțin s'ar putea cred susține în cazul art. 68 din legea judecătorilor de ocoale, care lege nici măcar nu conține vre-un text asemănător cu art. 82 din codul-silvic, că faptul că cei doi martori asistenți din procesul-verbal erau în serviciul Primăriei, ar pu e avea de efect anularea aceluși proces-verbal.

Dar în părerea adversă se mai face o obiecțiune și anume aceea că dacă s'ar admite părerea noastră ar urmă să se poată face dovada îndeplinirii procedurii prin martori, adică s'ar creă și alte forme și mijloace de dovadă a îndeplinirii procedurii decât acelea admise de lege, lucru ce nu ar fi permis

instanțelor judecătorești să facă. La aceasta răspund că nu e vorba în cazul nostru de *constituirea* unui act de procedură prin martori, ci e vorba de *combaterea sau susținerea* celor constatate prin un act dresat de un funcționar competent, combatere sau susținere care se va face fie pe calea înscrierii în fals, în cazul în care nu se poate face altfel, fie pe calea ordinară de contra-probă, când actul de procedură este decăzut din forța probantă de a fi crezut până la înscrierea în fals. Și aceasta e atât de adevărat în cât dacă procesul-verbal semnat de doi martori, care contrar articolului 68, ar fi în serviciul Primăriei, ar fi respectat de către partea îndrept, un atare proces-verbal va fi perfect valabil și nu va avea nimeni interes nici de a-l susține și nici de a-l combate, fie prin martori, fie prin vre-un alt mijloc de probă. În cazul nostru alternativa cred că conzistă nu în aceea de a putea sau de a nu putea combate sau susține prin martori cele constatate prin un act de procedură dresat de un funcționar competent, ci în faptul dacă o atare dovadă cu martori se va face pe calea înscrierii în fals sau pe calea ordinară de contra-probă, dat fiindcă și în un caz și în altul dovada cu martori este și trebuie să fie permisă. Câci admițând că procesul-verbal dresat în comună rurală *cu toate formele* cerute de art. 68 este declarat în fals de către partea interesată și că înaintea judecătorului de instrucție precum și înaintea instanței de judecată susținerea sau combaterea celor constatate prin un atare proces-verbal s'a făcut, precum de altfel se face aproape totdeauna, prin martori, mă întreb: pentru ce atunci când e vorba de a trimite poate la închisoare pe funcționarul care a dresat actul, să se poată face dovada de mai sus prin martori, iar când e vorba ca o atare dovadă să se facă pe calea ordinară a contra-probei, — bine înțeles în cazurile în care procesul-verbal este decăzut din forța probantă a înscrierii în fals — într'un atare caz să nu se mai poată face o asemenea dovadă prin martori? Cred că e aciași rațiune și în un caz ca și în celalalt ca o atare susținere sau combatere a celor constatate prin actul de procedură să se poată face și prin martori.

Nefiind deci vorba în cazul nostru de *constituirea* vre-unui act de procedură, ci pur și simplu de susținerea sau combaterea celor constatate prin un atare act, lucru ce cred că e admisibil, urmează ca obiecțiunea de mai sus să fie înlăturată.

De altfel, venind la partea practică a chestiunii am convingerea cum că formalitatea cerută de art. 68 alin. 5 din legea judecătorilor de ocoale, furnizează părții care a perdut procesul sau care a fost condamnată prin o hotărâre definitivă, fie mijlocul de a mai întârziă prin facere de contestațiune executarea hotărârei, fie în caz de admitere contestației, ocaziunea de a se judecă din nou, de și împrejurarea cu totul inofensivă că martorii asistenți din procesul-verbal erau la data semnării în serviciul Primăriei respective, nu a putut pune, prin ea însăși, pe partea în drept în situațiune de a nu fi putut lua cunoștință de actul de procedură pe care îl atacă. De multe ori în ședință cu ocaziunea judecării unor asemenea contestațiuni se pot auzi conteslatori, care își bazază contestația pe viciul de mai sus, spunând în toată sinceritatea

¹⁸⁾ Deciz. No. 1090/912 «Săptămâna juridică» No. 27/912, pag. 430 și urm.

¹⁹⁾ Sentința penală No. 2287/912 «Curierul Judiciar» No. 56/912 pag. 656.

că au avut cunoștința de termenul când bunăoară s'a pronunțat hotărârea în lipsa lor, dar că în aceea zi, din diverse motive, nu s'a putut prezenta înaintea instanței; totuși în părerea adversă urmează a li se admite contestația și a-i considera că nu au putut lua atunci cunoștință validă de acel act de procedură ce li se înmănase, *din cauză că cei doi martori azistenți erau în serviciul Primăriei respective.*

Ni s'ar putea însă obiecta că actul de procedură se poate anula și în alte cazuri în care totuși partea în drept să nu fi suferit vre-un prejudiciu, bunăoară când-actul ar fi dresat de un funcționar necompetent *ratione loci* sau necompetent din cauza timpului în care a instrumentat, Răspund că pentru oricare alt vițiu de procedură, poate a fi în joc fie ordinea publică, precum e cazul cu incompetența, fie posibilitatea de prejudiciu, fie călcarea vre unei forme esențiale, fie călcarea vre-unei text sancționat sub pedeapsa expresă a nulității, dar în ceace privește viciul care consistă în faptul pur și simplu că cei doi martori azistenți din procesul-verbal erau la data semnării în serviciul Primăriei respective, un atare viciu nepunând în joc nici ordinea publică, nici vre-o posibilitate de prejudiciu, nici călcarea vre-unei forme esențiale și nici călcarea vre-unii text sancționat sub pedeapsa nulității, cred că acordându-i-se importanța care i se dă în părerea adversă, se ajunge la îmulțirea contestațiilor și la nesiguranța executării hotărârilor definitive, lucru dăunător bunului mers al justiției.

C. ST. BOSSIE
Jude Tribunal Bacău

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTITIEȘ. III

Audiența dela 12 Noembrie 1912

Președnția d-lui G. P. PETRESCU, președinte

Samuel Arie cu Dan Corbescu

Cambie.—Lipsa datei emisiunii.—Pierderea caracterului de cambie.—Dobândirea ei prin gir.—Dacă actualul posesor poate intenta acțiune cambială, invocând autonomia obligațiilor din cambie.—Soluția negativă.—Art. 270, 273, 352 și 353 cod comercial.—Acțiune cambială.—Transformarea ei în apel într-o acțiune ordinară.—Cerere nouă.—Neadmisibilitatea art. 327 pr. civ.

1) *Cambia fiind un act solemn și trebuind a fi făcută în anumite forme, lipsa uneia din condițiunile esențiale externe atrage pierderea efectelor speciale ale cambiei; iar cel ce dobândește prin gir un înscris căruia îi lipsește caracterul de cambie, nu poate avea beneficiul acțiunii cambiale.*

În adevăr, art. 352 și 353 c. comercial, după cari cambia ce poartă semnătura unui incapabil sau o semnătură falsă are tărie față de persoanele capabile și cele a căror semnătură nu sunt falsificate, cuprind niște dispozițiuni excepționale, cari nu se pot aplica la alte cazuri, cum este când îi lipsesc cambiei vre una din condițiile esențiale externe cum ar fi data emisiunii.

2) *Dacă la prima instanță, s'a intentat o acțiune cambială, reclamantul nu o poate transforma în instanța de apel într-o acțiune ordinară comercială,*

pentru că ar lipsi pe adversar de beneficiul celor două grade de jurisdicție, ceia ce oprește art. 327 pr. civ.

Deciziunea 464/912. — Respins., ca nefondat recursul făcut de Samoil Arie contra deciziei Curței de apel Buc., s. I, No. 42/912, dată în proces cu Dan Corbescu.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier Șt. Micalescu;

Pe d-l avocat B. B. Misir în desvoltarea motivelor de casare și pe d-l avocat Em Pantazi în combateri.

Deliberând,

Asupra motiunii I de casare:

«Violare și rea interpretare a art. 277 -279 combinat cu art. 352, 353 cod com. În adevăr, am susținut înaintea Curței că, în materie de cambie, fie-care obligațiune fiind independentă una de alta ceace rezultă implicit și din dispozițiunile art. 352 -353 cod com., rezultă că girul dat în conformitate cu art. 277 279 cod com. are efect legal chiar dacă cambiei la emisiune îi lipsește data».

Având în vedere că pentru a respinge acțiunea cambială intentată de recurenta firmă comercială, Samuel Arie Fii, în lichidare, față de Dan Corbescu, intimat în recurs, Curtea de apel motivează că ambele cambii pe care recurenta își sprijină acțiunea, emise de Vasile Antonescu în ordinul lui Dan Corbescu, și girate de acesta recurentului, nu poartă data emisiunii, adică: locul, ziua, luna și anul când au fost subscrise de Vasile Antonescu și sunt astfel lipsite de una din condițiunile esențiale cerute de art. 270 cod com., neputând produce efectele speciale ale cambiei și nici a fi girate în mod valabil;

Având în vedere că recurenta firmă susține că, pe temeiul principiului independenței fiecărei obligațiuni dintr'o cambie, principiu consacrat prin art. 352 și 353 cod. com., deși cambia este nulă ca atare față de primul ei beneficiar, din cauza lipsei datei de emisiune, ar putea totuși produce efecte cambiale în urma transmiterii prin gir actualului posesor, în speță, firmei recurente;

Având în vedere însă că, cambia fiind un act solemn și trebuind a fi făcută în anumite forme, lipsa uneia din ele atrage pierderea efectelor speciale ale cambiei, conform art. 370 și 373 cod com;

Că, recurenta firmă dobândind prin gir un înscris căruia îi lipsește caracterul de cambie, nu poate avea beneficiul acțiunii cambiale;

Considerând că, este adevărat că art. 352 și 353 dispune că cambia semnată de persoane incapabile, este valabilă în privința persoanelor capabile care au semnat-o și că cambia purtând o semnătură falsă sau falsificată, are tărie față cu toți giranții și cu emitentul, ale căror semnături nu sunt false sau falsificate și tot așa față de acei cari au avalizat sau acceptat o cambie falsă;

Considerând însă că, aceste dispozițiuni prescriu că cambia este valabilă ca formă, având toate condițiunile ei esențiale externe, că nu se poate întinde aplicarea acestor două dispozițiuni excepționale și la alte cazuri, cum ar fi când lipsește cambiei una din condițiunile ei esențiale, cum este în speță;

Că, Curtea de apel, judecând în modul acesta, nu a săvârșit nici o violare a legii și dar întâiul motiv de casare este nefondat.

Asupra motiunii II de casare:

«Violarea art. 827 cod com și abuz de putere, ce rezultă din faptul că, deși am susținut că, în tot cazul, cambiile ce

le posedam pot fi considerate ca efecte comerciale ce duc la condamnarea debitorului nostru, totuși Curtea prin abuz de putere, refuză a ne da cuvântul în susținerea acțiunii ca o acțiune comercială sau civilă, pe motiv că, de oarece acțiunea este intentată ca acțiune cambială, ea nu poate fi discutată decât ca atare și prin consecință, ne trimite a face o acțiune comercială sau civilă din nou înaintea tribunalului, fapt ce constituie pe lângă un abuz de putere și o violare a art. 327 c. com., de oare ce nici cauza, nici obiectul acțiunii nu se schimbă.

Având în vedere că recurentul, intentând la prima instanță o acțiune cambială, nu putea să schimbe în apel cauza acestei acțiuni, transformând-o într-o acțiune ordinară comercială, fără a lipsi pe adversar de beneficiul celor două grade de jurisdicție și fără a se viola art. 327 pr. civilă, așa că cu drept cuvânt Curtea de apel a respins cererea recurentului făcută în apel pentru prima oară, rezervându-i dreptul de a face o nouă acțiune ordinară comercială;

Că, dar, și acest motiv de casare este nefondat. Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

Adnotațiune.—Chestiunea rezolvată de Inalta Curte de Casație secția III în primul motiv, prezintă un interes deosebit vom examina-o în câteva cuvinte: Dan Corbescu, intimatul în recurs a fost reclamat de către firma Arie fii în lichidare pentru plata unei cambii în care Dan Corbescu figura ca girant, polița fiind emisă la ordinul acestuia de către Vasile Antonescu. Înaintea instanței de fond girantul Dan Corbescu a ridicat excepțiunea că polița în momentul girării ei către Arie Fii nu conținea *data emisiunii*, deci cădea în prevederile art. 273 cod. com. cu privire la lipsa uneia din condițiunile esențiale care produc excluderea calității de cambie. De către recurenți li s'a obiectat că în conformitate cu art. 352 și 353 cod. com. chiar dacă în momentul girului cambia nu avea *data emisiunii*, Dan Corbescu este obligat la plata cambiei pentru că cei ce girează o cambie falsă sunt obligați față de posesor ea și când ar fi girat o cambie adevărată (art. 353). Inalta Curte, prin deciziunea de mai sus hotărăște principiul că dispozițiunile art. 352 și 353 sunt excepționale și nu se pot aplica la cazul când lipsesc condițiunile esențiale cum ar fi *data emisiunii*.

Conform art. 270 cod. com. se prevăd anumite condițiuni esențiale, fără de cari cambia nu există ca atare (art. 273 cod. com.). La noi legiuitorul în 1900 a adăugat la art. corespunzător din codul italian «lipsa arătării numelui persoanei sau firmei primitivului la facerea cambiei» pentru că s'a constatat abuzul cu cambiele emise în ordin deschis și în codul român ea și în codul italian lipsa unei condițiuni esențiale exclud efectele de cambie

și conform art. 349 cod. com. excepțiunea privitoare la forma titlului se poate opune de către debitorul cambiei.

În speța noastră însă *data emisiunii*, una din condițiunile esențiale lipsea. Girantul opune lipsa aceasta pentru a înlătura efectele cambiei. Se invocă de către reclamant art. 352 și 353 cod. com. Ce sunt regulile prevăzute de aceste articole? Sunt aplicațiunea principiului *autonomiei* obligațiunilor contractate prin cambie¹⁾. Sunt dispozițiuni introduse în interesul comerțului, în interesul ușurinței circulațiunii cambiei.

Dacă cel ce primește cambia pentru a ține obligat pe autorul său ar trebui să se încredințeze de adevărul celorlalte semnături sau de capacitatea celor ce le-au dat, circulațiunea cambiei ar fi aproape imposibilă²⁾. *Navarrini* profesor la Universitatea din Roma spune³⁾ că cel ce girează cambia nu garantează numai existența creditului cambial, ci garantează *plata*, el asumă asupra sa obligațiunea cambiară față de cel cărui îi girează și față de *posesorii succesivi*, obligațiune care să adauge la aceea a debitorului principal (autonomia obligațiunilor cambiale). Autonomia însă a obligațiunii cambiare consacrată de art. 352 și 353 cod. com. nu se aplică atunci când titlul nu există ca atare. Unii autori o spun în treacăt, alții accentuează aceasta. *Supino* explicând art. 327 și 328 cod. com. italian (corespunzătoare cu art. noastre 352 și 353) spune: «cu condițiune ca titlul să aibă condițiunile exterioare cerute de lege pentru validitatea sa»⁴⁾. Din principiul autonomiei cambiale decurge — ne spune *Navarrini*⁵⁾ — că o cambie, regulată în ceea ce privește condițiunile exterioare, conținând semnături de persoane incapabile, este valabilă, etc.

Inalta Curte prin decizia de mai sus stabilește, în conformitate cu doctrina italiană, principiul că dispozițiunile excepționale din secțiunea XI cu privire la cambia purtând semnătura unor persoane incapabile sau o semnătură falsă, nuși au aplicațiune atunci când e vorba de lipsa condițiunilor cerute pentru existența chiar și validitatea cambiei.

Galați, Ianuarie 1913.

TRANCU-IAȘI
Avocat și Profesor

¹⁾ Gr. V. Maniu. Dreptul Comercial. Vol. I. No. 351.

²⁾ D. *Supino* Istituzioni di Diritto Comm. No. 400.

³⁾ U. *Navarrini* Trattato Elementario di Diritto Comm. Vol. I. No. 430.

⁴⁾ Vezi *Supino* op. citat No. 400.

⁵⁾ U. *Navarrini* op. citat No. 434.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI BACĂU SECȚIA I

Audiența dela 5 Septembrie 1912

Președenția d-lui M. D. PATRON, Prim-președinte

Sentința penală No. 1980

Calomnie. — Retragerea plângerei de către reclamant. — Dacă se poate declara stinsă acțiunea publică. — Art. 9 proc. penală)

In materie de calomnie, desistarea reclamantului ca parte civilă prin retragerea plângerei nu poate avea nici-o influență asupra acțiunii publice, tot ceiace legea permite reclamantului în calomnie e numai de a renunța la acțiunea privată, renunțare care conform art. 9 pr. penală, nu poate nici opri nici suspenda exercițiul acțiunii publice.

Tribunalul,

Văzând că în procesul penal privitor pe inculpată Elena C. Bulbașa, din comuna Letca-Veche jud. Bacău, pentru faptul de calomnie comis asupra reclamantului C. M. Ungureanu, din aceiași comună, fapt prevăzut și pedesit de art. 294 c. penal. reclamantul declarând astăzi în ședință că nu mai are nici-o pretenție contra inculpatei, cu care s'a împăcat, și că își retrage plângerea ce a făcut contra acest-ia și a ivit chestiunea de a se ști dacă o atare declarațiune a reclamantului poate avea efectul de a stinge acțiunea publică sau după părerea minorității de a se achita de plano pe inculpată, fără a se mai proceda la ascultarea martorilor propuși și fără a se mai face în instanță vre-o altă lucrare de instrucție;

Considerând că orice infracțiune la legea penală dă naștere la o acțiune publică și poate produce și o acțiune privată. Că acțiunea publică care are ca obiect judecarea faptelor care vatămă ordinea socială, aparține societății și se exercită prin funcționarii publici cărora le este încredințată prin lege, iar acțiunea privată, care are ca obiect repararea daunelor aparține aceluia care au suferit acele daune (art. 1, 2, 3 și 4 pr. penală);

Considerând că din faptul că acțiunea în calomnie e o acțiune personală în sensul că nu se poate porni de cât după plângerea părții lezate. nu se poate deduce că o atare acțiune odată deschisă prin plângerea reclamantului, acesta să-i poată paraliza cursul prin dezistare, împăcare sau retragerea acelei plângeri. căci tot ceea ce legea permite reclamantului în calomnie e de a renunța la acțiunea privată renunțare care conform art. 9 din pr. penală nu poate nici opri, nici suspenda exercițiul acțiunii publice;

Că dacă în anumite cazuri, bunăoară la adulter, sau în ceea ce privește faptele prevăzute de art. 82 din legea judecătorilor de ocoale, reclamantul poate cere și dobândi ori când în cursul procesului stingerea acțiunii publice pentru asemenea cazuri există texte categorice care prevăd aceasta. texte care neexistând și pentru calomnie urmează că acest delict este supus principiilor de drept comun, conform cărora odată acțiunea publică deschisă și faptele date la iveală, reclamantul în urmă prin dezistarea sa nu mai poate paraliza exercițiul acțiunii penale deja începută;

În părerea adversă, fatal se ajunge la concluzia că reclamantul în calomnie se poate împăca cu inculpatul, caz de împăcare, care nefiind prevăzut de vre-un text de lege, urmează că e inadmisibil, cu atât mai puțin cu cât în materie penală totul e de strictă interpretare;

În opinia minorității se susține că în atare caz să nu se stingă acțiunea publică, ci să se achite de plano pe inculpată, fără a se mai proceda la instrucția procesului;

sului, de oare ce prin retragerea plângerei de către reclamant nu mai există unul din elementele esențiale ale delictului de calomnie și anume: jignirea, ofensa;

Dar jignirea, ofensa ce se aduce reclamantului constituiesc elemente sufletești, interne ale delictului de calomnie. elemente care nu pot fi considerate ca esențiale în sensul de a face să dispară delictul prin simplul fapt că reclamantul și-a retras plângerea, căci dacă o atare teorie ar fi adevărată s'ar putea generaliza susținându-se că și în cazul art. 148 c. penală să se achite pe inculpat prin retragerea plângerei de către reclamant, precum de asemenea și în cazurile de amenințare prevăzute de art. 235 și urm. c. penal. când reclamantul ar declara în instanță că o atare amenințare nu l-ar fi intimidat deloc sau că nu l-ar fi produs nici o tulburare sufletească. Asemenea declarațiune e incontestabilă că se referă la partea sufletească a delictului, însă nicăeri legea penală nu consideră a emene elemente ca esențiale în sensul de a face să dispară delictul prin retragerea plângerei de către pacient;

Se dă ca exemplu, în părerea adversă, delictul de abuz de încredere. Acest exemplu ni se pare nepotrivit, de oarece la o atare infracțiune rezultă din textul legii că unul din elementele esențiale ale faptului e și prejudiciul, așa că reclamantul declarând că prejudiciu nu mai există, urmează că faptul reclamat nu poate avea ființă din punctul de vedere al codului penal și deci inculpatul trebuie să fie achitat și, în atare caz, achitarea are loc nu prin faptul retragerii plângerei de către reclamant, ci prin lipsa prejudiciului, căci chiar dacă reclamantul nu și-ar retrage plângerea, inculpatul tot va fi achitat dacă din instrucția procesului va rezulta că nu există prejudiciu;

Dar la calomnie? Un asemenea fapt odată ce e reclamat presupune că intrunește în el toate elementele cerute de lege, adică atât elementele materiale, externe, cât și celea morale, interne, urmând ca judecata să și formeze convingerea nu din dezistarea sau retragerea plângerei sau împăcarea reclamantului, ci din cele ce vor rezulta din instrucția procesului;

Și, apoi, când un inculpat trebuie să fie achitat? Atunci când se recunoaște că faptul imputat nu are ființă legală sau că inculpatul nu poate fi responsabil de acel fapt (art. 10 al. 3 pr. penală) Ori în o reclamație în calomnie cum s'ar putea ști toate acestea mai înainte de a se face instrucția procesului? În cazurile în care legea permite stingerea acțiunii publice nu se discută dacă faptul reclamat nu ar putea avea ființă legală sau că inculpatul nu ar putea fi făcut responsabil de acel fapt, ci independent de toate acestea legiuitorul permite pentru anume motive, stingerea acțiunii penale;

În delictul de calomnie nu poate fi vorba de stingerea acțiunii publice, putând însă ca inculpatul să fie achitat dacă din administrarea probelor va rezulta că dânsul e nevinovat;

Că, din toate cele de mai sus rezultă că în acest proces dezistarea reclamantului ca parte civilă prin retragerea plângerei sale nu poate avea nici o influență asupra cursului acțiunii publice;

Pentru aceste motive redactate de d-l Judecător C. Șt. Bossie și de acord cu concluziunile Ministerului public, reprezentat prin d-l procuror Valente Ionescu, Tribunalul, în majoritate, ia act de dezistarea reclamantului ca parte civilă și dispune a se proceda la instrucțiunea procesului prin ascultarea martorilor propuși;

(ss) M. D. Patron; C. Șt. Bossie.

Osebită părere

Având în vedere că reclamantul declară astăzi în

instanță că retrage plângerea sa;

Considerând că este ușor de înțeles de ce când per-

soana căreia i se adresează calomnia declară că nu se simte jignită prin aceasta, nu se poate concepe ca o instanță judecătorească să pronunțe o condamnare pentru acest fapt;

Că, dar, unul din elementele esențiale ale delictului de calomnie este și jignirea, ofensă, pe care faptul trebuie să o aducă reclamantul;

Că, de fapt, în procesul de calomnie chiar dacă inculpatul nu ar fi în măsură să dovedească faptul imputat de dânsul, va exista totdeauna în doeață asupra intențiunii delictuase a inculpatului, din moment ce nu există sau numai există o plângere din partea celui în drept;

Că, prin urmare, odată ce reclamantul își retrage plângerea sa este inutil a se mai procedea la ascultarea martorilor spre a se stabili existența și imputabilitatea delictului;

Că, negreșit, dacă s'ar declara stinsă acțiunea publică pentru calomnie prin renunțarea reclamantului la acțiunea sa privată, s'ar viola art. 9 pr. penală. Că, însă nu este vorba de acest lucru, ci de a se ști dacă în fața declarațiunii reclamantului că retrage plângerea sa, mai e util să se asculte martorii spre a se stabili faptul;

Că este vorba numai a se ști dacă prin declarațiu-

nele eventuale ale martorilor s'ar putea stabili în contra declarațiunii exprese a reclamantului că acesta se simte totuși jignit prin calomnia ce i s'a adus în caz de i s'a adus; că este de asemenea vorba de a se ști dacă declarațiunile martorilor ce se vor asculta vor fi în stare să dea judecătorului certitudinea că inculpatul dacă a prepus asupra reclamantului fapte de natură a motiva o acțiune în calomnie, a avut intențiunea delictuoasă de a calomnia;

Că pentru aceste motive suntem de părere că la delictul de calomnie retrăgându-se plângerea, nu mai e posibil să se constate două din elementele constitutive ale delictului, și inculpatul câtă fără a fi nevoie să se mai administreze alte dovezi, să fie achitat de faptul ce i se impută;

Că această situațiune nu se va putea spune că duce fațăș sau indirect la violarea art. 9 pr. penală, de oarece în specie ideea existenței unei plângeri este intrinsecă noțiunii delictului, după cum este și la înjurie, chiar dacă nu ar prevedea-o legea, sau după cum este în cazul abuzului de încredere, unde legea nu prevede că retragerea plângerei sau acoperirea pagubei iau faptului caracterul său delictuos și unde totuși aceasta este în mod universal recunoscut.

(s) Gh. Mezincescu

REZUMATELE JURISPRUDENTEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE ⁽¹⁾

CASATIE S. I

Recurentul St. Gr. Popescu prin d-l avocat P. Bors.

Intimata Maria C. Gheorghe ș. a. prin d-l avocat Barozzi.

Recurs în casație. — Retragerea unui prim recurs făcut neregulat ca formă. — Dacă se mai poate face un al doilea recurs în aceeaș cauză. — Condițiunea ce trebuie să întrunească acest recurs.

1. Atunci când s'a făcut un recurs neregulat în formă se poate concepe facerea unui alt recurs regulat, aceasta însă numai în cazul când partea se mai găsește încă în termen și numai dacă a lăsat primul recurs în nelucrare.

Astfel, dacă asupra primului recurs a intervenit o deciziune definitivă de retragerea aceluia recurs care a închis recurrentului dreptul de a face un nou recurs, acest al doilea recurs este neadmisibil. (Cus. s. I, decizia No. 825 din 21 Noiembrie 1912, prin care se declară neadmisibil recursul făcut contra sentinței Trib. Iaomița, No. 154/909).

Recurentul Ion I. Țugulea prin d-nii avocați I. Brătescu și P. Poni.

Intimata Avema M. Tudor ș. a. prin d-nii avocați Paraschivescu, Ciurcu și Micescu.

Compunerea Curței de apel. — Judecarea unui incident cu 5 judecători. — Dacă acelaș număr de judecători trebuie să judece și fondul.

Mijloace de apărare. — Dacă instanțele de

¹⁾ Deciziile ale căror spețe sunt însemnate cu steluță * prezentând o importanță juridică deosebită; vor fi publicate în extenso în numerile viitoare.

fond sunt ținute a se pronunță și asupra mijloacelor coprinse în cererea de legarea instanței, dar nesusținute oral.

2. a) După art. 31 din leg-a de organizare judecătorească, ședințele Curței de apel se țin cu maximum cinci și minimum trei judecători, însă nici un text de lege nu cere ca aceiași judecători cari au luat parte la judecarea unor incidente prealabile fondului, să participe și la judecarea fondului.

Prin urmare, a fost regulat compusă Curtea de apel, când după ce a vidat un incident de procedură cu cinci judecători, a continuat judecarea fondului cu trei judecători;

b) Procedura înaintea instanțelor de judecată fiind orală iar nu scrisă, instanțele judecătorești nu sunt ținute a examina și a se pronunța decât asupra mijloacelor de apărare pe cari părțile le susțin oral, iar asupra celor formulate prin cererea de legarea instanței, părțile sunt presupuse că au renunțat dacă nu le învoacă oral la ziua înfățișerei. (Cus. s. I, decizia No. 870, din 4 Decembrie 1912, prin care se respinge recursul făcut contra deciziei Curței de apel Craiova, s. II, No. 54/905).

Recurentul Vasile Savin prin d-l avocat D. E. Teodoru și Astan. Intimata Elena Glodanu ș. a. prin d-nii avocați P. Frumuzache și Popescu.

Acțiune în revendicare. — Datoria instanței de fond de a examina mai întâi mijloacele de apărare ale reclamantului și numai în urmă mijloacele de apărare ale pârâtului.

3. Cel ce se găsește în posesiunea unui imobil, nu

are nimic de dovedit, până ce acel care revendică imobilul nu-și stabilește pe lângă calitatea sa, și dreptul său de proprietate asupra acelui imobil.

Astfel, într-o acțiune în revendicare, instanța de fond e datoare să examineze mai întâi mijloacele de apărare, pe care cel ce revendică își sprijinea dreptul său de proprietate și numai în urmă, mijloacele opuse de pârât în apărarea sa. (Cas. s. I, decizia No. 871, din 4 Decembrie 1912, prin care se casează sentința Trib. Covurlui, s. I, No. 53/908).

CASAȚIE S. II

Recurentul Ion Mihăilescu, lipsă.

Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Jurământ mincinos.—*Dacă partea care l-a propus poate doredi în instanța penală falsitatea lui.*

1. In contra jurământului prestat de adver ar în instanța civilă, partea care l-a propus nu poate face nici o probă în instanța penală, spre a dovedi falsitatea lui. (Cas. s. II, decizia penală No. 2417 din 2 Octombrie 1912, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei Curții de Apel Galați, s. I, No. 256/912).

Recurentul Procurorul General al Curții de apel Galați.

Intimatul Herman Weiss ș. a. prin d-l avocat P. Sadoveanu.

Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Bancrută.—*Croitor meseriaș.*—*Facerea unor fapte izolate de comerț.*—*Lipsa calității de comerciant.*—*Neexistența delicțului.*

2. Pentru a fi declarat în stare de faliment și a fi culpabil de bancrută, nu este de ajuns ca cine-va să fi făcut în mod accidental oare-care fapte de comerț, ci trebuie să fie comerciant de profesiune. Astfel, când instanța de fond constată în fapt că un simplu meseriaș croitor, a făcut în mod izolat două comenzi de ștofă, și că dânsul nu face în mod obicinuit fapte de comerț, urmeză că el neavând calitatea de comerciant nu poate fi declarat în stare de faliment nici culpabil de bancrută. (Cas. s. II, decizia penală No. 2492 din 8 Octombrie 1912, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei Curții de Apel Galați s. I No. 231/912).

Recurentul Marin V. Popa, lipsă.

Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Verificare de scripte.—*Facerea ei de însăși instanța înaintea căreia s'a defăimat actul, fără a aștepta judecarea falsului.*—*Chestie lăsată la facultatea instanței, după împrejurări.*—*Art. 463 pr. penală.*

3. Instanțele represive au deplină facultate de a statua ele singure asupra falsității unui act, procedând la verificarea semnăturii, sau de a amâna judecata până la cercetarea și judecarea falsului, după trebuința cauzei, cum aceasta rezultă din art. 463 pr. penală. (Cas. s. II,

decizia penală No. 2537 din 10 Octombrie 1912, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței Trib. Ilfov s. III No. 970/912).

Recurentul C. G. Georgescu prin d-l avocat G. Nemetescu.

Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Part.—*Cugetul de a-și însuși pe nedrept un lucru.*—*Constatarea acestui element al delicțului prin alte expresii.*—*Hotărîrea dată în apel.*—*Motivare.*—*Raportarea ei la hotărîrea primei instanțe.*—*Art. 306 c. penal.*

4. Când instanța de apel se rapoartă la hotărîrea primei instanțe, prin care un fapt de furt este constatat și relatat în toate circumstanțele și elementele lui, nu mai este nevoie să se repete probele arătate de prima instanță, din moment ce ele nu sunt apreciate și constatate în mod diferit de a doua instanță.

Cugetul de a și însuși pe nedrept un lucru, poate fi constatat și prin alte expresii de cât cea anume arătată de art. 306. (Cas. s. II, decizia penală No. 2538 din 10 Octombrie 1912, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței Trib. Prahova s. II No. 1144/912).

Recurentul Ion I. Georgescu, lipsă.

Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Mărturisire.—*Materie penală.*—*Minor.*—*Puterea ei probatorie.*

5. Minorul de 15 ani deplini este considerat după legislația noastră penală că lucrează cu pricepere și dar instanțele de fond pot pune temei pe mărturisirea unui asemenea minor, când îi formează convingerea despre culpabilitatea sa. (Cas. II, decizia penală No. 2560 din 12 Octombrie 1912 prin care s'a respins recursul contra sentinței trib. Dolj No. 1706/912).

Recurentul N. N. Măgureanu, zis Cătrinou prin d-l avocat

I. Netter Comarnescu.

Ministerul Public prin d-l procuror M. Vidrașcu.

Hotărîre penală.—*Delict.*—*Neînserarea textului aplicat.*—*Lipsă de nulitate.*—*Art. 191 pr. penală.*

6. Neindeplinirea formalității prevăzută de art. 191 pr. penală, de a se trece în corpul sentinței textul de lege aplicat, nu atrage nulitatea sentinței, ci numai pedeapsa amendei pentru greșel. (Cas. II decizia penală No. 2581 din 15 Octombrie 1912 prin care s'a respins recursul contra sentinței trib. Vâlcea s. II No. 1755/912)

NOTA.—Asupra acestui punct, jurisprudența Inaltei Curți de casație este constantă. A se vedea în același sens, decizia penală Cas. II, 1973 din 13 Septembrie 1911, al cărei sumar s'a publicat în *Curierul Judiciar* No. 6 din 1912, și trimiterile din nota ce o însoțește.

Recurentul Avram Segal, lipsă.

Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

* **Calomnie prin foi volante imprimate. — Trimiterea lor prin poșta la diferite persoane. — Competința Curții cu jurați. — Art. 105 din Constituție.**

7. Calomnia comisă prin foi volante imprimate, trimise prin poșta la diferite persoane, este un delict de presă, și ca atare de competența Curții cu jurați. (Cas. s. II, decizia penală No. 2986 din 16 Noembrie 1912, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței Trib. Tecuci No. 2241/912).

Recurentul N. Stănescu prin d-l avocat P. Sadoveanu.

Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

* **Casăre. — Efectele ei. — Materie penală. — Competința instanței de trimitere. — Delict de presă. — Neprezentarea delicventului. — Condamnare la despăgubiri de către Curte. — Opoziție din partea delicventului. — Prezentarea lui. — Dreptul comisiei juraților a se pronunța asupra culpabilității și despăgubirilor. — Art. 383, 431, 433, 437, 483 pr. penală și art. 105 din Constituție.**

8. Competința și atribuțiunile instanței pe care Inalta Curte o investește în urma casării cu trimitere, sunt fixate prin dispozițiunile art. 431, 433 și 437 pr. pen. cari prevăd că aceștia i se trimite «procesul și părțile», adică acelaș proces cu aceleași părți, cum a fost prezentat înaintea instanței a cărei hotărâre a fost casată.

Așa fiind, trimiterea, când nu este restrânsă prin dispozitivul deciziei Inaltei Curți, investește instanța de trimitere cu aceleași puteri pe care le-a avut aceia care a dat hotărârea anulată; având dar acești judecători aceiași sarcină de îndeplinit, ei trebuie să aibă aceleași mijloace de instrucțiune, ca și aceleași drepturi de apreciațiune, fie asupra faptului, fie asupra despăgubirilor civile, fără a se putea pretinde că se violează autoritatea lucrului judecat.

b) După art. 105 din Constituție și 483 pr. penală, în materie de delict de presă, Comisia juraților se pronunță și asupra despăgubirilor, și numai în caz de neprezentare a delicventului, Curtea se pronunță asupra despăgubirilor, în care caz delicventul are dreptul de opoziție.

Condamnarea, dată de Curte în absența delicventului n'are de cât un caracter provizoriu și ea cade de drept prin prezentarea lui spre a-și susține opoziția, în care caz jurații sunt în drept a se pronunța asupra culpabilității și cererii de despăgubiri civile, fără ca conștiința lor să fie țărâmurită prin prima hotărâre. (Cas. s. II, decizia penală No. 3119 din 28 Noembrie 1912, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei Curții cu jurați din județul Roman No. 23/912).

CASAȚIE S. III

Recurentul Gelescu D. Cialcof, prin d-l avocat C. V. Săvescu. Intimatul Administrația fin. Tulcea prin d-l avocat Al. Zeuceanu.

Patente. — Bancher. — Taxa de 5% asupra venitului net. Condiția de a fi făcut declarație cu 6 luni înainte de începerea anului bugetar. — Art. 4 al. 2 l. patentelor.

1. După art. 4 al. 2 d n legea patentelor, patenta bancherilor și caselor de schimb poate în fie-care an să fie înlocuită printr'o taxa de 5% din venitul net al operațiunilor, conform cu bilanțul încheiat după registrele anului ce precede impunerea cu condițiune ca patentarul să fi făcut la administrația financiară declarație că dorește să se supună la darea de 5°/_o, cu sease luni înainte de începerea anului bugetar pentru care patentarul voește să facă această înlocuire. Dacă patentarul a făcut această declarație în termen alăturând și un extras după bilanț, comisia de apel nu-i poate respinge cererea, pe motiv că n'a depus și bilanțul afacerilor în întregime, de oare ce legea nu cere aceasta (Cas. s. III, decizia fiscală No. 829 din 20 Noembrie 1912 prin care s'a casat decizia comisiei de Apel Tulcea Nr. 141/912).

Recureata Societ. de asigurare Dacia România prin d-l avocat Massim Lens.

Intimatul Primăria Comunei Iași, lipsă.

Taxe comunale. — Taxa de canal în folosul comunei Iași. — Înființarea ei prin legea din Martie 1912. — Aplicarea ei în viitor, iar nu și pe trecut. — Neretroactivitatea legii.

2. Taxa de canal în folosul comunei Iași fiind înființată prin legea din Martie 1912, această taxă nu poate fi așezută de cât de la această dată, iar nu și pe trecut, într'u cât legea nu are putere retroactivă (Cas. s. III, decizia fiscală No. 8-1 din 23 Noembrie 1912 prin care s'a casat decizia comisiei pentru constatarea taxelor comunale Iași No. 123/912).

Recurentul Gh. D. Fotop prin d-l avocat P. P. Poni.

Intimatul Ministerul de finanțe prin d-l avocat Al. Zeuceanu și Oulescu.

* **Pensie. — Reangajații în armată. — Cumularea timpului servit ca atare, cu timpul servit în funcții civile. — Art. 6 § 3 și 8 din legea pentru pensiunile reangajaților în armată, din 19 Ianuarie 1912.**

3. a) Se socotește ca timp util pentru calculul anilor de pensie timpul servit în armată în gradele inferioare atât ca reangajat, cât și înainte de reangajare, independent de împrejurarea dacă reangajatul a devenit sau nu ofițer, putându-se cumula acest timp cu ael servit în funcțiunile civile.

b) După art. 2 litera c din legea pensiilor gradelor inferioare din armată, din 27 Mai 1910, dovada timpului servit în armată se face prin certificatele corpurilor unde au servit, așa că violează această dispoziție a legii Curtea de apel, când înlătură un asemenea certificat, argumentând că dovada aceasta nu se poate face de cât cu certificatul Curții de conturi. (Cas. s. III No. 537 din 17 Decembrie 1912 prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei Curții de apel Galați s. I No. 84/912).